

Turyzm

Z inicjatywy pracowników ówczesnego Zakładu Geografii Miast i Turyzmu Instytutu Geografii Ekonomicznej i Organizacji Przestrzeni Uniwersytetu Łódzkiego władze Uniwersytetu wyraziły zgodę na uruchomienie od 1985 r. tytułu wydawniczego pt. *Turyzm* w ramach serii *Acta Universitatis Lodzianensis*. Powołana wówczas redakcja tego czasopisma w składzie: Stanisław Liszewski i Elżbieta Dziegieć – redaktorzy, Elżbieta Paradowska – sekretarz redakcji, redaguje *Turyzm* bez przerwy do chwili obecnej; wydawcą cały czas jest Uniwersytet Łódzki. Nazwa tego periodyku nawiązuje do ukazującego się w latach 1936–1939 w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie czasopisma zatytułowanego *Turyzm Polski*, założonego przez kierownika Studium Turyzmu UJ, dr. S. Leszczyckiego, którego celem było publikowanie rezultatów interdyscyplinarnych badań naukowych prowadzonych nad nowym wówczas w Polsce zjawiskiem społecznym, jakim była turystyka.

We „Wprowadzeniu” do pierwszego numeru *Turyzmu* Redakcja pisała: „Współcześnie turystyka identyfikowana jest z teorią turystyki, która musi być rozwijana przy udziale wielu dyscyplin naukowych. Jest to bowiem klasyczny przykład interdyscyplinarnego pola badawczego.” Ta deklaracja otwartości publikowania badań przedstawicieli różnych dyscyplin naukowych łączyła się jednak z zastrzeżeniem, że muszą to być oryginalne prace badawcze, prace przeglądowe lub teoretyczne. W wyjątkowych przypadkach dopuszczane były do druku prace z zakresu kształcenia na potrzeby praktyki turystycznej na poziomie akademickim. *Turyzm* jest bowiem czasopismem *sensu stricto* naukowym.

W latach 1985–2008 zmieniała się forma wydawnicza *Turyzmu* – okładka, format, a także podstawowy język publikacji. Zachowano jednak ciągłość idei i wewnętrzną strukturę periodyku. Autorami prac byli głównie geografowie, ekonomiści oraz przedstawiciele nauk społecznych, prowadzący prace badawcze nad różnymi aspektami turystyki (z dominacją aspektów przestrzennych). Wszystkie prace podlegały podwójnej recenzji: redakcji czasopisma oraz zewnętrznej (artykuły i notatki naukowe).

W wewnętrznym układzie czasopisma występują stałe cztery działy: artykuły i rozprawy naukowe, notatki naukowe (prace o charakterze przyczynkowym), sprawozdania i recenzje. W niektórych zeszytach wprowadzono również dział: dyskusja naukowa oraz informacje.

Dotychczasową historię czasopisma można podzielić na trzy bardzo wyraźne okresy. Pierwszy obej-

Turyzm

In 1985, urged by the staff of the Urban Geography and Tourism Department at the 'Institute of Socio-Economic Geography and Spatial Organization', the University of Łódź agreed to the publishing of *Turyzm*, as part of the *Acta Universitatis Lodzianensis* series. The editing board, consisting of Profs Stanisław Liszewski and Elżbieta Dziegieć – the editors, and Elżbieta Paradowska – the editorial assistant, have been working on the journal ever since, while the University of Łódź has remained the publisher.

The name refers to one that was published in 1936–1939 at the Jagiellonian University in Kraków, entitled *Turyzm Polski* and started by the head of the Tourism *Studium* there, Dr S. Leszczycki. His intention was to publish the results of interdisciplinary research into tourism – a new social phenomenon in Poland at that time.

In the introduction to the first issue of *Turyzm*, the editors said: “currently the study of tourism is identified with theory but it must be developed with the help of many other disciplines. It is a classic example of an interdisciplinary research field”. However, this readiness to publish research by representatives of other disciplines was based on the condition that it had to be original research, a review or a theoretical study. In exceptional cases, items on tourism education at university level were also published. *Turyzm* is a purely academic journal.

Over the period of 1985–2008 *Turyzm*, the cover, format and languages used, was changing, however, the continuity of the idea and the inner structure were maintained. The authors were mainly geographers, economists or from the social sciences who had studied different aspects of tourism (mainly its spatial aspects). All works were reviewed twice – by the editors and by outside reviewers (articles and academic notes).

The journal consists of four sections: articles and dissertations; academic notes; reports; and reviews. Some issues have also included a discussion and information section.

The history of *Turyzm* so far can be divided into three distinctive periods. The first covers 1985–1990 when *Turyzm* was published annually as part of the *Acta Universitatis Lodzianensis* series. The articles

muje lata 1985–1990, kiedy *Turyzm* ukazywał się w serii wydawniczej *Acta Universitatis Lodzensis* jako rocznik. Prace publikowane były wówczas w języku polskim ze streszczeniami artykułów w językach angielskim i francuskim. W okresie tym ukazało się siedem numerów, w tym dwa zeszyty monotematyczne: nr 3 (1987) poświęcony osadnictwu wypoczynkowo-turystycznemu i nr 5 (1989) prezentujący problematykę funkcji turystycznej. Ostatni, 7 zeszyt (1990) wydany został w całości w języku francuskim i poświęcony kształceniu w zakresie turystyki na poziomie uniwersyteckim w Polsce, Francji, Bułgarii, Gruzji, Jugosławii i na uniwersytecie w Waszyngtonie. Ogółem w siedmiu tomach wydanych w latach 1985–1990 opublikowano 35 artykułów, 8 notatek naukowych, 10 sprawozdań i 8 recenzji. Autorami tych prac, obok Polaków, byli badacze z Francji, Bułgarii, Włoch, Gruzji i Jugosławii. Spis publikacji z tego okresu opracowała E. Paradowska i został on zamieszczony w *Turymie*, t. 2, z. 2, 1992, s. 117–121.

Poczynając od 1991 r. do 2000 (włącznie) *Turyzm* ukazywał się jako samodzielne czasopismo wychodzące dwa razy do roku (półrocznik); wprowadzona została numeracja tomów i zeszytów. Format czasopisma (B5), jego układ wewnętrzny oraz streszczenia artykułów w języku angielskim i francuskim pozostały bez zmian; zmieniono szatę graficzną okładki. Od tomu 4, z. 2 (1994) utworzona została Rada Redakcyjna w składzie profesorów: Antoni Jackowski, Jadwiga Warszńska (Uniwersytet Jagielloński), Alicja Krzymowska-Kostrowicka (Uniwersytet Warszawski), Jerzy Wyrzykowski (Uniwersytet Wrocławski) i Andrzej Matczak (Uniwersytet Łódzki). Wśród 20 zeszytów (10 tomów), jakie ukazały się w tym okresie, wydano sześć z zamawianymi artykułami; dwa z zeszytów były dedykowane profesorom z okazji ich jubileuszy – t. 5, z. 2 (1995) prof. Jadwidze Warszńskiej i t. 9, z. 1 (1999) prof. Alicji Krzymowskiej-Kostrowickiej. W zeszytach tych zamieszczono życiorysy naukowe jubilatek i pełną bibliografię ich prac oraz kilka artykułów badawczych autorstwa zaproszonych autorów z kraju i zagranicy. Cztery pozostałe zeszyty miały charakter okazjonalny lub tematyczny. Tom 2, zeszyt 1 (1992) przygotowany został w języku angielskim i wydany z okazji XXVII Kongresu Międzynarodowej Unii Geograficznej, który odbył się w 1992 r. w Waszyngtonie. Zawiera on prace geografów polskich prezentujące dorobek naukowy geografii turystyki w Polsce. Tom 7, zeszyt 2 (1997) ma charakter monograficzny i poświęcony został turystyce na obszarach chronionych (parki narodowe, krajobrazowe i in.). Tom 8, zeszyt 2 (1998) zawiera rezultaty badań dotyczące różnych aspektów

were published in Polish, with summaries in English and French. In that period seven issues appeared, including two devoted to single topics: no 3 (1987) to recreational and tourism settlement, and no 5 (1989) presenting issues concerning the tourism function. The final issue (1990 – published in French) was devoted to university tourism education in Poland, France, Bulgaria, Georgia, Yugoslavia and in Washington (U.S.A.). In general the seven issues published in 1985–1990 presented 35 articles, eight academic notes, ten reports and eight reviews. Apart from Polish, there were French, Bulgarian, Italian, Georgian and Yugoslavian authors too. A list of publications from that period was compiled by Elżbieta Paradowska and can be found in *Turyzm* vol. 2, issue 2, 1992, pp. 117–121.

Between 1991 and 2000 (inclusive), *Turyzm* was published as an independent journal twice a year; and numbering of volumes and issues was introduced. The format (B5), its layout, and summaries in English and French remained unchanged, the cover however changed. Starting from vol. 4, issue 2 (1994), the editorial board included Profs Antoni Jackowski, Jadwiga Warszńska (Jagiellonian University), Alicja Krzymowska-Kostrowicka (Warsaw University), Jerzy Wyrzykowski (Wrocław University) and Andrzej Matczak (University of Łódź). Among the 20 issues (10 volumes) from that period there were six with commissioned articles; two issues were dedicated to individual professors on their jubilees – vol. 5 issue 2 (1995) to Prof. Jadwiga Warszńska and vol. 9, issue 1 (1999) to Prof. Alicja Krzymowska-Kostrowicka. These contained professional biographies, full bibliographies, as well as a number of other articles by Polish and foreign authors. The four remaining issues were published on a specific occasion or were topic-oriented. Vol. 2, issue 1 (1992) was prepared in English and published for the 27th Congress of the International Geographical Union, held in 1992 in Washington. It included articles by Polish geographers presenting academic work in the field of tourism geography in Poland. Vol. 7, issue 2 (1997) was monographic and devoted to tourism in protected areas (national and landscape parks, etc.); vol. 8, issue 2 (1998) contains the results of research on different aspects of tourism in Łódź; and vol. 9, issue 2 (1999) was devoted to the syllabus at the Department of the Geography of Hotel Management at the University of Łódź. All in all, the 20

turystyki w Łodzi, a t. 9, z. 2 (1999) poświęcono programowi studiów z geografii turystyki i hotelarstwa w Uniwersytecie Łódzkim. Łącznie w 20 zeszytach *Turyzmu*, które ukazały się w latach 1991–2000, opublikowano 82 artykuły, 32 notatki naukowe, 49 sprawozdań, 39 recenzji, 14 głosów dyskusji i 15 innych prac. Autorami, obok Polaków, byli badacze z Francji, Słowacji, Białorusi, Bułgarii i Gruzji. Zawartość zeszytów *Turyzmu* za ten okres opublikowała E. Paradowska w t. 10, z. 2 (2000), s. 99–114.

Począwszy od 2001 r. czasopismo zmieniło format (na A4), nieco wygląd okładki, a przede wszystkim stało się czasopismem dwujęzycznym (polsko-angielskim) i od t. 17, z. 1–2 poszerzono jego Radę Redakcyjną o profesorów z uczelni zagranicznych (Michael Bonneau – Francja, Stanisław Erdavltov – Kazachstan, Derek Hall – Wielka Brytania i Myriam Jansen-Verbeke – Belgia). Wśród wydanych do roku 2008 12 zeszytów (w ramach siedmiu tomów) znalazły się trzy dedykowane profesorom: Bernardowi Barbier (12/2, 2002), Antoniemu Jackowskiemu (15/1–2, 2005), Marinowi Bachvarowowi (17/1–2, 2007). Opublikowano również jeden zeszyt monotematyczny, poświęcony regionowi turystycznemu (13/1, 2003) i jeden z okazji odbywającej się w Łodzi konferencji ATLAS, prezentujący dorobek badawczy łódzkiego ośrodka geografii turystyki (16/2, 2006).

Turyzm ukazuje się w nakładzie 200–250 egzemplarzy (wyjątkowo 300) i jest kolportowany przez Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego zarówno w kraju, jak i za granicę (są to głównie biblioteki). W rankingu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego należy do najlepiej punktowanych (4 punkty) czasopism polskich wśród wydawnictw humanistycznych. Szczegółowe informacje nt. *Turyzmu* można znaleźć na stronie internetowej www.turyzm.pl.

Stanisław Liszewski

Folia Turistica

W Polsce niewiele jest czasopism naukowych o charakterze ogólnokrajowym dających możliwości publikacji prac z zakresu turystyki. Należy do nich *Folia Turistica*, wydawana od roku 1990. przez Akademię Wychowania Fizycznego w Krakowie. W latach 1995–2006 redaktorem naczelnym była Anna Nowakowska, a jej zastępcą Zygmunt Kruczek.

Do 2007 r. wydano 17 tomów tego periodyku, czyli ukazuje się on z częstotliwością średnio jeden

issues of *Turyzm* that appeared in 1991–2000 presented 82 articles, 32 academic notes, 49 reports, 39 reviews, 14 discussions and 15 other items. In addition to the Polish authors, others came from France, Slovakia, Belarus, Bulgaria and Georgia. The list of contents was compiled by Elżbieta Paradowska and published in vol. 10, issue 2 (2000), pp. 99–114.

In 2001 *Turyzm* changed its cover, its format to A4, and it became bilingual (Polish and English). From vol. 17, the editorial board was joined by other professors from foreign universities (Michael Bonneau – France, Stanisław Erdavltov – Kazakhstan, Derek Hall – Great Britain and Myriam Jansen-Verbeke – Belgium). Among the 12 issues published before 2008 (seven volumes), three were dedicated to individuals, Profs Bernard Barbier (vol. 12, issue 2 – 2002), Antoni Jackowski (vol. 15, issue 1–2 – 2005) and Marin Bachvarov (vol. 17, issues 1–2 – 2007). The series also included one thematic issue devoted to the tourism region (vol. 13, issue 1 – 2003), and one published for the ATLAS Conference, held in Łódź, presenting the research work of the Łódź tourism geography centre (vol. 16, issue 2 – 2006).

Turyzm has a print run of 200–250 copies (occasionally 300) and is distributed by its publishers, the University of Łódź, in Poland and abroad (mainly among libraries). It has received the highest rating level (four 'points') from the Ministry of Science and Higher Education making it one of the best Polish journals in the humanities.

Stanisław Liszewski

Folia Turistica

There are not many academic journals in Poland offering an opportunity to publish articles related to tourism studies that possess a nationwide character. Among the few such journals is *Folia Turistica* which has been published since 1990 by the Academy of Physical Education (Akademia Wychowania Fizycznego – AWF) in Kraków. By 2007 17 volumes, one per year, had been issued. The first two were issued by *Polskie Wydawnictwa Naukowe*, while subsequent volumes have